

Befaringsnotat – Nera/Fåa ved Fåvang kirke.

Uværet 9-10/9-24.

Ringebu kommune

GB/NR: 139/1- 138/19 - 143/3 - 143/8 - 143/9

Møtedato: 16.10.24

Referat 17.10.24.

Til stede:

NVE: Solveig A. Helland, Jaran Wasrud, Kristian Skrokbæk, Torstein Langdalen, Anders K. Olsen og Ingvild Marie Dybwad

Fylkeskommunen i innlandet: Ane Dorthea Lundberg

Statsforvalteren i Innlandet: Ine Norum

Ringebu kommune: Jørn Svanborg, Pål Østen Solberg og Tor Arne Stensli

Befaringsleder: Ringebu kommune

Referent: TOR

Saksnummer P360:

SIKRID nummer: 202417633

Adresse:

Miljøvurdering av tiltaket: Nedstrøms kulvert i Tromsnesvegen er det noen trær i bekke løpet som burde spares. Kantvegetasjon spares der det er mulig. Må den fjernes midlertidig legges den tilbake etter utført sikring. Det er en del beitemark inntil bekkefaret, her er det greit å ta av matjord før tiltaket. Matjord legges tilbake etter utført jobb.

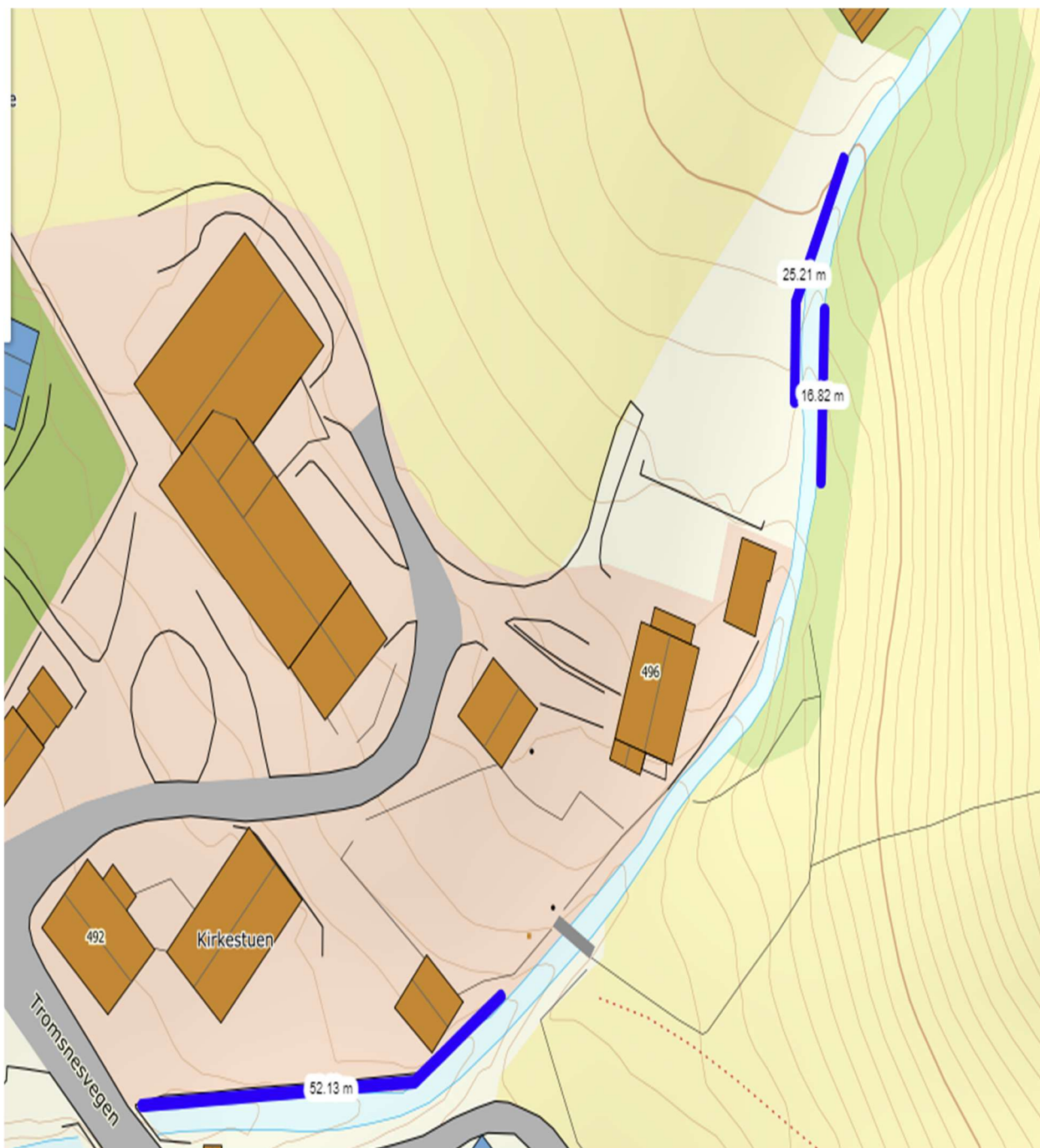
Hovedformål: Erosjonssikring, Flomsikring.

1. Kort beskrivelse av hendelsen/skader fra kommunen:

Vassdraget Nera / Fåa ved Fåvang Kirke.

Bekken her må ses i helhet sammen med løsmasser oppstrøms. I -13/14 ble bekken sikret etter tiltaksplan fra NVE, alt dette er nå borte. Det er også tidligere gjort tiltak for sikring av bebyggelse etter flom i 1995. Ny tiltaksplan må utarbeides som kan sikre bebyggelse mot ett lignende flomtilfelle i framtiden. Det må tas høyde for større massetransport. Bør gjennomføres hastetiltak for å få reetablere bekkeløp og fjerne løsmasser før ny flomhendelse. Fåvang kirke med tilhørende gravsted må også omfattes i tiltaksplanen og tiltak, for å sikre stedet mot overvann på avveie og masseavsetninger.

2. Bebyggelse/areal som hendelsen har skadet (forklar skadeomfang)

Figur 1: Nedre strekning mellom Tromsnesvegen og forbi bolig nr. 496, hentet fra www.norgeskart.no

Når det gjelder Tromsnesvegen 496, er det mye løs masse inntil bebyggelse på gårdsplassen. Elva laget delvis nytt elveløp over gårdsplassen. Bebyggelse er ikke direkte skadet. Tilstand på mur langs elvas høyre side (sett nedover) forbi Kirkestuen og hus 492 er usikker. Her anbefales det lages ny sikring på ca. 40m totalt. Tilstand på mur forbi kirkestuen er usikker. Lengde på mur ca. 50m.

Figur 2: Øvre strekning, mellom Thujordsvegen og bolig nr. 41. Hentet fra www.norgeskart.no

Brua/kulverten på den kommunale veien Thujordsvegen er totalt ødelagt. Det er tydelige skader, særlig på høyre side av elva, fra den ødelagte brua ved Thujordsvegen og strekningen ned til bolig Thujordsvegen 41. Ikke tydelige store skader på selve byggene, men flomvann og løs masser har tatt vei over flere eiendommer, og det har vært kraftig erosjon de første 50+ meterne fra brua og nedover. Erosjon og utglidninger i den bratte elveskråningen rett ved hus 41.

Antall boliger: 1

Antall andre bygninger knyttet til boligene (garasje/uthus/annet): 3

Areal uteområde (parkering/gårdsplass/lekeplass/annet):

Forhindrer adkomst fra boliger/næringsbygg: Nei

Infrastruktur (veg/jernbane/VA/El/annet): Veg

Berørt strekning (antall meter): ca. 50m

Berørt strekning hvis infrastruktur:

Areal landbruksjord:

Annet:

3. Annen bebyggelse/areal som i etterkant av hendelsen er utsatt for umiddelbar fare for skade ved neste intense regnvær dersom nåværende skade ikke utbedres (i tillegg til ovenfor)

Antall boliger:6

Antall andre bygninger knyttet til boligene (garasje/uthus/annet):8

Areal uteområde (parkering/gårdsplass/lekeplass/annet): Kirkegården og flere boligtomter + gårdstunet.

Forhindrer adkomst fra boliger/næringsbygg: Private veier kan bli ødelagt, (eks hus nr. 41) + Tromsnesvegen 498 og 500.

Infrastruktur (veg/jernbane/VA/El/annet): Tromsnesvegen

Berørt strekning hvis infrastruktur:

Areal landbruksjord:

Annet:

4. Oppsummering av behov for å begrense overhengende fare for mennesker og/eller store verdier som faller innenfor NVEs sikringsansvar, dvs. boliger/næringsbygg. Kort begrunnelse for krisetiltak.

Elveløpet bør ryddes for løs masser, fra Tromsnesvegen og opp forbi nr 496. Støttemur på høyre side sett medstrøms mot Kirkestuen, bør også vurderes om den tåler en flom til. Ellers standard erosjonssikring i sidene (se sikringshåndboka). Kulvert under vegen burde også renskes for masser.

Oppstrøms nr 496 mener NVE det bør gjøres tiltak så elva ikke bryter igjennom på nytt på høyre side ut på jordet. Hvis dette skjer kan elva lage seg nytt løp, og nye skader kan oppstå på hus og gårdstun. I tillegg ligger kirkegården i faresonen. Foreslåtte tiltak er at svingen forsterkes med økt høyde og erosjonssikres og ny erosjonssikring etableres på begge sider videre nedover (se sikringshåndboka).

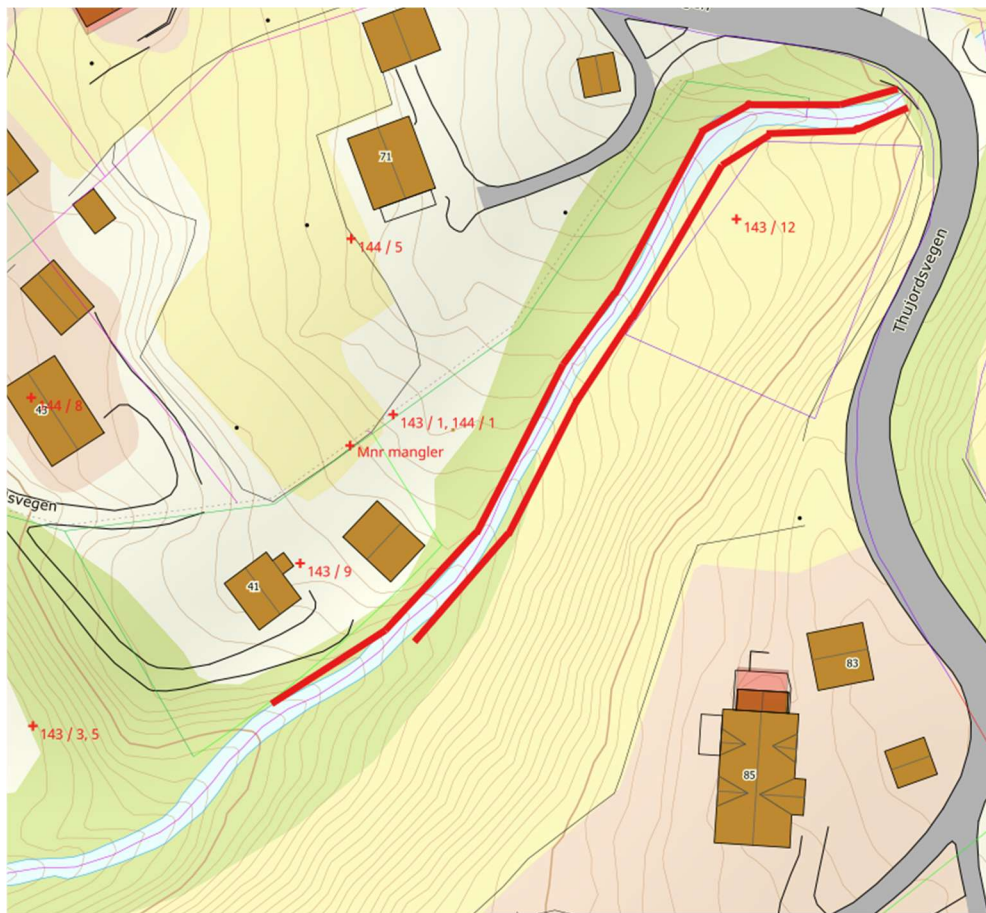
Nedstrøms der elva krysser Thujordsvegen og ned til nr 41, burde bekkeløpet reetableres da dette er fullt av løs-masser og elva har delvis lagd seg nytt løp. Det er viktig at sikringen og ny kulvert blir utført sånn at det ikke blir nye skader i ettertid.

-Her kan det vurderes noen terskler for å bremse hastigheten på vannet. Skråninger på høyre side mot bebyggelsen plastres. Forbi bolig nr. 41 har noe av den gamle plastringen inn mot huset fått skader som burde repareres. Her foreslås det å plastre/mure. Lengde ca. 30m.

Når kommunen skal reetablere Thujordvegen anbefaler NVE et det lages ei skikkelig bru med god kapasitet til både flomvann og betydelige mengder løsmasser og at det etableres god erosjonssikring inn mot brukar/inntak.

Figur 3: Skissert strekning på nedre del hvor det kan være aktuelt med krisetiltak. Hentet fra www.norgeskart.no

Figur 4: Skissert strekning på øvre del hvor det kan være aktuelt med krisetiltak. Hentet fra www.norgeskart.no

Er området tidligere sikret av NVE: Nei. Ref statusrapportering «flom og skredskader 2013» rev 8.
 Prosjektet ble kansellert grunnet mangel på midler for gjennomføring:

19-03-2014 Prosjekt stoppet inntil videre pga manglende midler hos NVE

Type tidligere gjennomført sikring:

Hvis ja: Tiltaksnr: 201303648-62 Vassdragsnr: 002.DF10

Sikkerhetsnivå på tidligere gjennomført sikring:

NVEs tiltakskategori (sett kryss):

K1: Tiltak grunneier må gjennomføre selv:

K2: Tiltak det er naturlig at kommunen sørger for/koordinerer/tilskuddssøknad krisetiltak:

K3: Større tiltak der det er naturlig at NVE bistår direkte:

Veiledning fra NVE etter vannressursloven (uten bistand/tilskudd fra NVE):

Beskriv sammenheng med andre nødvendige tiltak utenfor NVEs ansvarsområde (f.eks. behov for oppgradering av bru/kulvert i regi av vegmyndighet):

Navn på annen ansvarlig myndighet/infrastruktureier:

Naturskade/forsikring – beskrivelse:

Statsforvalter – beskrivelse: Vannressursloven §11 om kantsoner slår fast at det skal opprettholdes et naturlig vegetasjonsbelte langs vassdrag med års sikker vannføring som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr.

En naturlig, flersjiktet kantsone dominert av løvtrær sørger for at mange arter trives i og langs elvekanten. En god vegetasjonssone utvikler et helt nødvendig samspill mellom ulike arter, og det er i disse vegetasjonssonene man finner det største biologiske mangfoldet ute i naturen. Vannressursloven sier ikke noe om bredden på kantsonen, annet enn at den skal ivareta de økologiske funksjonene en kantsone har. Bredden vil dermed varieres med de naturgitte forholdene på stedet, men den økologiske funksjonen skal alltid være intakt.

Det skal tungtveiende grunner til for å ikke opprettholde et godt utviklet vegetasjonsbelte langs vassdrag. Dersom det er behov for å hogge eller fjerne kantvegetasjon i en eller annen sammenheng, så er dette et søknadspiktig tiltak. En søknad om hogst av kantvegetasjon skal sendes Statsforvalteren i Innlandet for videre behandling, og søknadsskjema finnes på Statsforvalterens hjemmeside (<https://www.statsforvalteren.no/nb/innlandet/miljo-og-klima/vann/kantvegetasjon/>).

Innlandet fylkeskommune – beskrivelse:

NVE, EKG – Beskrivelse:

5. Konklusjon fra befarings (NVEs konklusjon)

NVE anbefaler at Ringeby kommune søker om tilskudd til krisetiltak.

NVE anbefaler Ringeby kommune om å søke om permanent å en helhetlig sikring.

Landbruksareal er ikke en del av tilskuddsordningen og vil ikke bli dekket av NVE.

Det er viktig at kommunen avklarer tiltaket mot aktuelt lovverk før tiltaket igangsettes. Ved behov kan NVE be om dokumentasjon på at kommunen har avklart etter aktuelt lovverk.

Sikringshåndboka er førende for gjennomføringen, og følgende moduler kan være aktuelle for gjennomføringen av tiltaket.

[Sikringshåndboka](#) – SHB

<https://veiledere.nve.no/sikringshandboka/moduler/modul-f2-201-ordna-steinlag-sidesikring-prosjektering/>

<https://veiledere.nve.no/sikringshandboka/moduler/modul-f4-200-erosjonssikring-med-stein-fdv/>

<https://veiledere.nve.no/sikringshandboka/moduler/modul-f2-204-terskler-og-bunnforsterkning-av-losmasser-prosjektering/>

<https://veiledere.nve.no/sikringshandboka/moduler/modul-f2-202-tormur-langs-vassdrag-prosjektering/>

6 Dokumentasjon: Kart og bilder

Figur 5: Bilde1 Elva har lagd seg nytt løp over gårdsplassen til nr. 496. Foto: NVE 16.10.24

Figur 6: Bilde 2: Kulvert i Thujordsvegen har blitt vasket bort. Viktig at ny sikring samstemmer med ny kulvert Foto: NVE 16.10.24.

Figur 7: Mur fra Tromsnesvegen, og oppstrøms forbi Kirkestuen må tilstanden vurderes. Masser fjernes i kulvert. Foto NVE 16.10.24

Figur 8: Nedstrøms kulvert Thujordsvegen Foto: NVE 16.10.24.